

Framtida förpackningsinsamling

Jenny Westin 5 september 2023

AVFALL SVERIGE

**Kommunernas
branschorganisation
inom avfallshantering**

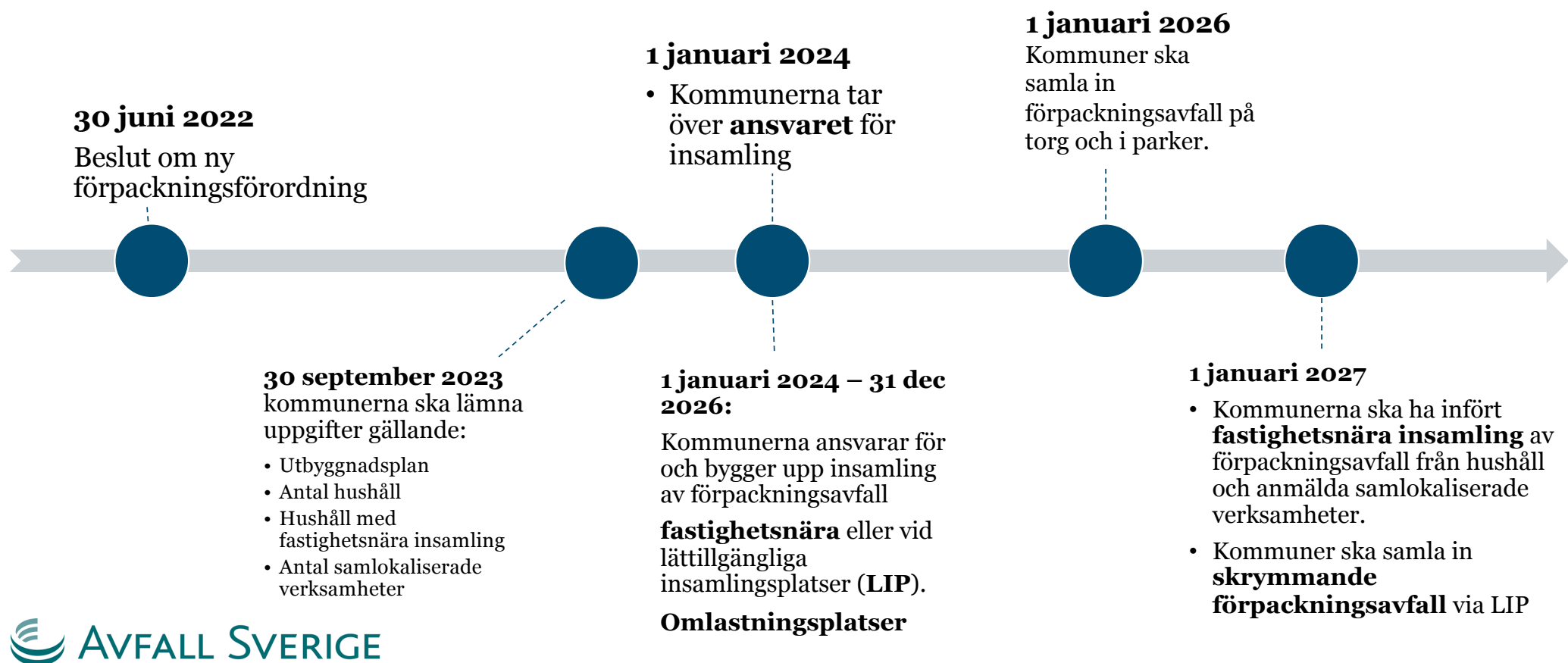

AVFALL SVERIGE

Detta tänkte jag ta upp!

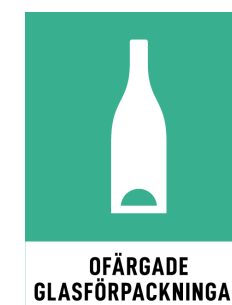
- ✓ Bakgrund till reformen
- ✓ Ansvarsfördelning
- ✓ Övertagande av FNI flerbostadshus
- ✓ Kostnader

Tidsplan förpackningsinsamling

Krav på separat utsortering samt insamling

- Utsorteringskrav i avfallsförordningen
- Separat insamling av
 1. papper och kartong
 2. plast
 3. metall
 4. färgat glas
 5. ofärgat glas,
 6. trä
 7. övrigt förpackningsmaterial (utöver 1-6)

Bakgrund och syfte

- Krav på utökat producentansvar i EUs medlemsstater
- Producenterna finansiellt ansvar
- Krav oavsett material på förpackningen
- Skiljas från annat avfall och vara ”nominellt tomma”
- Klimat- och miljönytta

Varför är fastighetsnära insamling viktigt?

- Bidrar till ökad sortering och minskade mängder förpackningar i restavfallet
 - ökar materialåtervinningen och bidrar till att nå de gemensamma miljömålen.
- En sammanhållen avfallshantering ger en ökad service till medborgarna – det blir lättare att göra rätt.

Definition FNI

- *”Insamling från en fastighet där ett hushåll har avfall eller, om sådan insamling inte är möjlig med hänsyn till fastighetens utformning och belägenhet, trafiksäkerhet eller andra omständigheter, insamling från en **plats i nära anslutning till en fastighet** där ett hushåll har avfall.”*
- Jfr 15 kap. 20 a § miljöbalken och möjligheten att komma överens om alternativ plats eller anvisa plats

Ansvar för insamlingen

Hushåll - kommunen

- Fastighetsnära insamling (2027 el. tidigare) samt lättillgängliga insamlingsplatser (2024)

Samlokaliserade verksamheter - kommunen

- Fastighetsnära insamling (2027 el. tidigare) samt lättillgängliga insamlingsplatser (2024)

Övriga verksamheter – producenterna

- Lämna vid producenternas mottagningsplats i respektive kommun (2024)

Fastighetsägares ansvar

- Ansvar inrätta och anpassa utrymme för källsortering
- Ansvar att avfall sorteras enligt nationell lagstiftning samt kommunens avfallsföreskrifter
- Ansvar att informera de som bor och verkar inom fastigheten hur avfallet ska sorteras

Status – kommunerna generellt

- Kort övergångstid - intensivt arbete i kommunerna!
- Övertagande av återvinningsstationer
- Övertagande av FNI flerbostadshus (vanligt auktorisationsförfarande entreprenörer)
- Etablera omlastningsstationer

Övertagande av FNI insamling flerbostadshus

- Utgångspunkt: smidig övergång till kommunalt ansvar och på kort tid ta över och behålla etablerad FNI-insamling
- Alternativ för kommunen
 - Insamling egen regi
 - Upphandling
 - Upprätta auktorisationssystem
- OBS! Kommunen har ingen skyldighet att tillhandahålla fastighetsnära insamling förrän 2027

Befintliga FNI-avtal

- Befintliga avtal inte ”automatiskt” ogiltiga
- De ömsesidiga förpliktelserna fortsätter så länge som avtalet inte har sagts upp och upphört att gälla
- Entreprenörer: insamling utan kommunalt uppdrag strider mot miljöbalkens straffbestämmelser
- Anlitande av annan än kommunen eller kommunens utförare = överträdelse av lämningskyldigheten

Ersättning till kommuner

- Fast ersättning per FNI-anslutet hushåll utifrån kommungrupp, t.ex.
 - ✓ **Flerbostadshus: 246-536 kr/hushåll (och samlokaliserad verksamhet)**
- Extra ersättning till glest befolkade kommuner
- Lättillgängliga insamlingsplatser: 89-156 tkr/plats
- Rörlig ersättning per ton
- Information: 5 kr/invånare och år, minst 50 000 kr per kommun

Naturvårdsverkets författningssamling

ISSN XXXX-XXXX Beställningsnummer XXXXX-XX

Naturvårdsverkets föreskrifter om ersättning till kommuner för insamling av förpackningsavfall som omfattas av producentansvar;

NFS 2023:X
Utkom från trycket
den XX

beslutade den datum.

Naturvårdsverket föreskriver¹ följande med stöd av 9 kap. 9 § och 12 kap. 3 § förordningen (2022:1274) om producentansvar för förpackningar.

Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter tillämpas när Naturvårdsverket fattar beslut om ersättning till kommunerna enligt 9 kap. 3 § första stycket 1–3, andra stycket och tredje stycket förordningen (2022:1274) om producentansvar för förpackningar.

Definitioner

2 § Termer och begrepp som används i dessa föreskrifter har samma betydelse som i förordningen (2022:1274) om producentansvar för förpackningar.

Uppgifter som ska lämnas till Naturvårdsverket

3 § Utöver de uppgifter som ska lämnas till Naturvårdsverket enligt 9 kap. 2 § förordningen (2022:1274) om producentansvar för förpackningar ska kommunen även lämna uppgifter om

1. organisationsnummer och adress till kommunen, och
2. det bankgiro- eller plusgironummer eller bankkonto för inbetalning till kommunen enligt första punkten som ska ta emot ersättningen.

Information om ändring av uppgifterna enligt första stycket ska lämnas till Naturvårdsverket.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG av den 19 november 2008 om avfall och om upphävande av vissa direktiv, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/851.

Vad gäller juridiskt?

- Kommunerna FÅR finansiera förpackningsinsamling via avfallstaxa
- Miljöstyrning får tillämpas, t.ex.
 - Felsortering
 - Dyrare restavfall
- Kommunfullmäktige beslutar om avfallstaxa

Miljöbalken 27 kap. 4-6 §§ om renhållningsavgifter

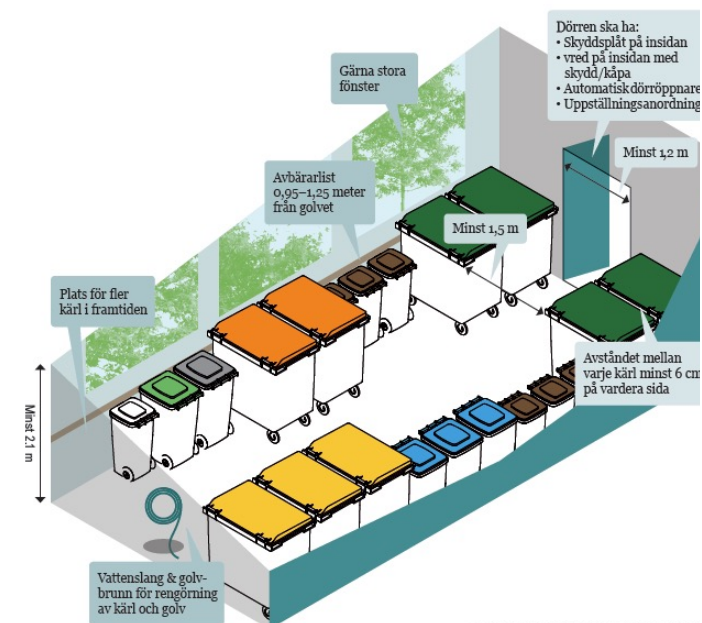

Vad kan medföra extra avgifter?

- Tätare hämtningsfrekvens än kommunens riktlinjer
- Extratömningar
- Dragväg
- Hämtning av skrymmande förpackningar
- Felsortering

Tabell 2 Volymen om avfallet samlas in med fastighetsnära insamling för förpackningar och returpapper. Grovavfallet dimensioneras inte i liter per vecka utan i kvadratmeter golvyta som behövs vid veckovis tömning per lägenhet.

Liter/vecka	Per lägenhet	Per boende på äldreboende	Per barn på skola	Per blöjbarn på förskola
Returpapper	10–15	3–5	3–5	1
Pappersförpackningar	30–35	5–10	1–2	1–2
Plastförpackningar	15–20	5–10	1	1
Metallförpackningar	2	1	0,5	0,5
Färgade glasförpackningar	2	0,5	Nära noll	Nära noll
Ofärgade glasförpackningar	2	1	0,5–1	0,5–1
Matavfall	10–15	5–10	2	2
Restavfall	40–50	80–90	5	15–20
Grovavfall	0,13 m ² golvyta	-	-	-

Exempel på avfallsutrymme med fast nära insamling dimensionerad för 50 heter. BILD: SARA SUNDIN, RA

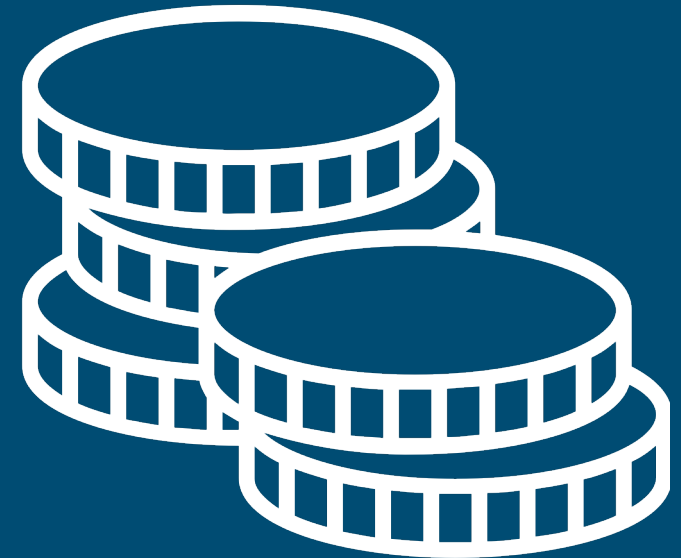
Kommunala avgiftsmodeller

Exempel 1

- Fastighetsägare med FNI får avdrag motsvarande kommunens ersättning från Naturvårdsverket
- Entreprenör debiterar Fastighetsägare (upp till maxtaxa)

Exempel 2

- Kommuner ger ersättning till entreprenör
- Kommunen debiterar Fastighetsägare för extra hämtningar etc. enligt avgifter i taxan

AVFALL SVERIGE

Tack för uppmärksamheten!

Jenny Westin, senior rådgivare